

Egyes száma ára 2 fillér.

Szához hozzá vagy postán küldve.

ELŐFIZETÉSEI ÁR:

1 hónap 1.20 (60 kr.) Nyomatott

a Bajai Friss Ujság szerkesztésé- nyomdájában.

BAJAI

FRISS UJSÁG

Borzalmas percek.

Megjelent minden nap.

Kiadó: Rothschild Zsigmond

Feladó szerkesztő:

FODOR KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóiroda

Baján Grinost-utczán.

A levelezőlapok drágítása.

A pénzügyi m. kir. miniszter által az országgyűlés képviselői- zához betherjesztett jövő évi költ- ségvételi tervezetben azt olvassuk, hogy a belső líra forgalomban hasz- naltatott levelezőlapok árat egy fillérrel föl akarják emelni.

Az egy filleres emelés sokaknak talán csekélynek látszik, de ha tekintetbe vesszük, hogy ez a tolemelés egyenlő huszonöt száze- res adóemeléssel s hogy ez az adóemelés jobbra a szegény em- bert sújtja: a tervezet újabb ellen, mely egyszerűsödni akadályozó ha- tással van a közforgalomba, a fe- hettartozékokat illeti kell fog- lalnunk a közvéleménynek.

A levélzállításnak, a postának nem az a rendeltetése, hogy az államnak fejtesse legyen. Mert bár helyes és célszerű, hogy az állam monopolizálja a postát és bár helyes az is, hogy az állam nemcsak megterjesse magának a levélzállítással járó költségeit és kiadásait, hanem a postai intéz- ményből bizonyos mértékű hasznát is legyen: de ennek a haszonnak nem szabad akkoránknál lenni, hogy a szállítást megrágtassa sőt adó- gyanant nehezebbé a polgárság vállaira s ez által sértsé a civiliz- áció általános és fensőbb érde- keit is.

Ugyanis a postának nagy szerepe van a kereskedelmi és ipari fejlő- désben, a családi és egyéni érzeltek kiegyensúlyozásában s általában az értelmi haladásban. A levelek — s ezek közt természetesen a levelezőlapok is — a kereskedelem közvetítői: elég ok arra, hogy a postadíj minél kisebb legyen. Az iskola mellett a posta a négy legnagyobb oktatási s egyszerűsödő nagy vizsgalója.

A levelezés könnyűsége és gyako- ri volta, a világ értelmi fejlődése s az emberi társadalom szétszórta tagjainak erkölcsi szűkegletét szempontjából éppen nem könnyű, ha az ország belsejére szülő leve- lezőlapok árat — bár egy fillérrel is — fölemelik. A drága postabér az ország erkölcsi és anyagi hátra- maradásának bizonyossága: míg el- leauben minden reform, mely a posta gyakori használatát lehető- ségessé teszi mindenki számára — tehát a postadíjnak minél olcsóbbá tétele is — nemcsak anyagi haszon, hanem egyszerűsödő erkölcsi jöve- lemény.

A postát elsősorban és főleg társadalmi szolgáltatójának kell tekintennünk és csak másodsorban és mellékesen kincstári bevédelem for- rasnak. Ugyanazért nyelvtelen- tünk kell a kormányt teret és határozott állást foglaljunk a leve- lezőlapok árának tolemelésé- ellen, amek is inkább, mert ez a ren-

szabály leginkább a szegény nepet sújtana, még pedig éppen ott, ahol a rendes szükségletet nem lehet korlátozni. A levelezés ugyanis ma így az üzlet, mint a masan for- galomban a nélkülözhetetlen kiadá- sok közé tartozik. A népek terhen a mai sülts megelölési viszo- nyok könnyíteni kellene, nem pe- dig az egyszerűen minden napi szükségleteihez tartozó levelezőlap- árának emelése által adója: mint egy huszonöt százalékal fölemelni.

Ha már az állam bevételeit fö- kozni kell, tervezzenek oda font- olyan reformot, a mely inkább a gazdag ember terhele: ez azt a néhány koronányi adót úgy sem érezné meg, de ne emeljek még jobban a szegény ember terhé.

A kórház építése.

A kórház építése vonatkozásig december másodikán jart le a pályázat. Vagy ötvenen pályáztak a kórház egyes munkáitaira és az ajánlatok igazán meglepő ered- ményvel jártak. Az ajánlatot te- tek névsora megnevesen a kezünk között, hanem, hogy micsoda orvosi engedelmek telettek ezek ajánla- toknak az igazán csodálatos és meglepő.

Vannak munkák, így például a villanyos vezetékek, amelyeknél 40 százeleket akar az ajánlattevő engedni, Ennél nagyobb esendményt tesz egy vízvezeték csináló. Ez ugyanis 48 százeleket akar az ó- rányzotti költségből engedni: a tő- zeg szórónál pláne ha tvn az szá- zelekek olcsóbb a vállalkozó, mint a költségelőirányzat.

Tudjuk, hogy a mai pangó ipar- nál a vállalkozók kénytelenek mi- nél olcsóbb árakat csinálni, csak hogy munkához jussanak de ezek a horrorális árendemények mégis hallatlanok.

Mi mindenesetre örülnénk, ha a kórház minél előbban építne fel, tehát következesen a város kö- zönsége meglepéssel vehebe- undomással, hogy a vállalkozó a versenyből a város javarésztalnak egyhátra.

Igen az, de a dolog úgy áll, hogy az emberek rendszerint a haszon miatt szoktak munkákra vállalkozni és ez ep ezé lennénk az orvosi árendemények hallatára gondolkozoba.

Mondjuk ki világosan, hogy mi- vel a költségelőirányzat realis — es erről teljesen meg vagyunk győződve — teljesen megelöltenek tartjuk, hogy azok kik nyitozza- zók nagy engedelmények tezesnek szöli és jó anyagot adhasanak. Mi újilag hímelük, hogy kiván- zók miszerint a kórház minél előbban építjen föl, de ne úgy, hogy aztán okok legyen a tőny- oloságban bántokodni.

A munka kiadásával tehát jo- lesz nemcsak az arakra tekinteni, hanem az ajánlattevő cégekről sem árt némi információt szerezn.

Legyen valamivel drágább, de szolidan épített kórházunk.

Hirek.

— Iparhatósági megbiz- zottak választása. A rend- őrfőkapitány ma egy hirdetést tesz közzé, a mely szerint e hó hó 8-án lesz az iparhatósági megbizottak választása a városi székház kis- tanács termében. A választásra jogosultak iparosok és kereskedők.

— Az országos vásár nem volt a legjobb. Iparosaink és kereskedők igen panaszkodnak, hogy a bajai decemberi vásár sokkal rosszabb volt, mint az eddigiek közül bármelyik.

— Császska György 75 éves. A kalocsai egyházmegye lenköl lelkő főpástorja, Császska György kalocsai érsek december harmadikán ülte egész eszomban születésének hetvenötödik évfordu- lóját. A nemeslelkű főpapot éltsse az Egek Mindenható Úra meg szá- mos évéig.

— Borhamistók Jan- kovácson. Egy becs-újbeli borkereskedő créz meg szüretkor nagyobb mennyiségű bor vasarolt a jankováci szőlős gazdáktól. A lefelőlözött bork átvetelére érke- zett le a kereskedő éz megbi- zottja, ki rögtön észre vette, hogy hamisított... az összes hordók tálalma. A feljelentést tüstént reglette az illetékes hatóságnál.

Borzalmas percek.

— Saját tudósítónkról.

Budapest, dec. 4.

Megírni egy rövid távirat nyom- ban, hogy az aszpang-bécsi vasut Solonau állomásán a Sopronból tegnap este elindult mozdonyvezető ügyvélsége és hibája folytán az aszpangi vonatra futott.

Összesen huszonhárom ember sebesült meg, közöttük többre nagyon súlyosan.

A soproni vonaton több magyar utazott. Köztük Némeg, Vilmos 21 éves joghallgató, a ki a 32-es grulogezred egyik önkéntese. Sopronban lakó edes anyja látogató- sára ment, a kit Beesbe kellett kü- sernie, a hol szemzajba miatt operá- ciót végeztek volna rajta.

Solonau állomásán 9 óra 10 perckor érkezik meg az aszpangi vonat, a mely rendszeren megjárja a soproni vonatot, melynek három kocsjával aztán folytatja útját Bees felé.

Sámeri következtében adja elő- azokat a borzalmas percek, ame- lyeket átél a katasztrófa árt.

Mitsem sejtve, gondatlanul be- szélgetünk utitársainkkal. Ezek Sima Matyas úgynök és Bondi ke- reskedelmi utazó. Miud a ketten ugyancsak Sopronból igyekeztek Beesbe, ahová üzleti dolgokban men- tek.

Bondi vizsgáltta szegény, va- kulofélben levő édesanyját, hogy majd visszanyeri meg tiszta látó- képesseget és mint ilyenkor által- aban szokás, mindenféle peidát tudott fölhozni.

Nyolc óra után 10—15 perccel, hirtelen orvosi rohanászerző zaj hallatszott.

Mintha ötven agya süttötek volna el egyszerre. Kocsink meg- rázkodott úgy, hogy mind a ne- gyen a földre gurultunk. Anyám és Bondi a remüléttől elajultak, Sima és én azonban nem vesztet- ük el leleljenletünket. Egyszerre kiáltottuk:

— Vasuti szerencsétlenség ör- lént!

Mindaz néhány pillanás alatt ment végbe. Még fejünk körül volt, a midőn tíz-tizenöt másod perc múlva remáletes jágást és sevegykiáltást hallottunk. Az el- ajultak eszméletre tértek és em- utján meggyőződünk arról, hogy csak ket uti társunk sérült meg könnyebben, legritottak a wagon- ról és oda rohantunk, a honnan s zaj hallatszott.

Ekkor tudtuk meg, hogy vonat-unk a bécsi vonatra útközött és annak három kocsját fel tökve kiskított. Csodálatosképpen na- gyobb katasztrófa nem történt.

Abban a három kocsiiban össze- sen 17 utas volt a kik egytől- egyig megsérültek. A legsajnálata- raitól volt egy 64 éves öreg nő, a ki magával vitte kis unokáját, egy tíz éves leánykát és az elűnt a katasztrófa pillanatában. A szeg- nyek egy asszony remélten tpe- retül ide-oda, felkutatva meg a ron- csolt kocsiának a gyermekeit, a kirol azt hitték hogy elcsúszalt.

Szavszagató hangon kiabálta a leányka nevet és mindenki, meg a súlyosan sebesültek is, megke- rdezte, hogy nem látták-e. Mikor el akarták látoltani, mert a sebes- sültet először akadályozta, való- ségegel kitört rajta a dühbűngés és a földre vetette magát úgy, hogy lemondott a távollátásról.

Később tudták meg, hogy a gyermek nagy jedségeben kiug- rott a földtől wagon szerencsére szabadon levo ajtaján és futott egyenesen az állomásra epületbe, a hol a pincében elbujt. Csak masnap reggel találtak meg a pince sarká- ban öszveparadva. Neki nem történt semmi baja.

A sebesültek nagy vrsége meggyo- godott, különösen aasztottá remé- lésüket, amikor utdakra adták, hogy senkisésem halt meg.

